

Et særligt team har nu i et års tid arbejdet målrettet med at skabe et bedre liv for borgere med en senhjerneskade.

Målrettet indsats for hjerne-skadede i Tønder Kommune

AF JENS BYTOFT,
KOMMUNIKATIONSADFDELINGEN,
TØNDER KOMMUNE.

Gennem det sidste års tid har et team af medarbejdere ved Tønder Kommune arbejdet målrettet for at skabe de bedst mulige vilkår for borgere – børn, unge og ældre – der bliver ramt af en hjerneskade.

”Det handler om livskvalitet, og derfor selvfølgelig i høj grad om genoptræning, men også om, at de, så vidt det overhovedet er muligt, kan komme tilbage til arbejdsmarkedet eller til en uddannelse. Det har utrolig stor betydning for den enkelte, at han eller hun kan vende tilbage til sin gamle arbejdsplads – også selvom det måske kun er for at par timer om dagen,” fortæller Karen Margrethe Lund, der er leder af det specielle medarbejderteam, hvis officielle navn er neurokoordinationsteamet.

”Faktisk var det en af vore egne fysioterapeuter, der kom med ideen om, at vi skulle lave disse målrettede rehabiliteringsforløb. Det var umiddelbart efter kommunalreformen, hvor kommunerne overtog denne opgave fra de tidligere amter. Som hun sagde: ”Vi træner folk til at rejse sig, gå hen til døren og åbne den – men hvor skal de gå hen efter endt træning.”

”Det blev vores startskud, og vi fik skabt en kontakt med Neurocenter Vejlefjord, og sammen fik vi lavet den første, overordnede skitse. Målgruppen var – og er – borgere med akut opstået hjerneskade. Det kan være apopleksi, kranietraumer, iltmangel, hjernetumor og følger efter betændelsestilstande i hjernen. Sideløbende med samarbejdet med Vejlefjord havde vi også tæt kontakt til Videnscenter for Hjerneskade. På den måde fik vi yderligere defineret vores målgruppe, nemlig mennesker fra to-tre år og opefter.”

”Efterfølgende er en række medarbejdere så blevet uddannede i samarbejde med Vejlefjord, så de nu har et ”fælles sprog” for hjerneskadeområdet, og vi har netop forlænget vores samarbejdsaftale, så vi kan blive endnu bedre til at håndtere disse sager,” fortsætter Karen Margrethe Lund. Hun tilføjer, at status i dag – godt et år efter teamets

oprettelse – er en betydelig højere livskvalitet for de borgere, der har været i et rehabiliteringsforløb.

”Et forløb bliver afsluttet, når den enkelte borger er stabil med de tiltag, der er nødvendige. Det betyder, at det på nuværende tidspunkt kun er ret få forløb, der er afsluttede.”

Tilbage på skolebænken

Men nogle er dog sluttet af. Karen Margrethe Lund kan eksempelvis fortælle om en 18-årig ung mand, der pådrog sig en hjerneskade i forbindelse med en trafikulykke i oktober 2007.

”Han påbegynder træning i februar 2008, og det viser sig hurtigt, at der er vanskeligheder med strukturering og planlægning af mere komplekse opgaver. Vi tilbyder ergo- og fysioterapi tre gange om ugen, ligesom der laves en neuropsykologisk undersøgelse. I juli 2008 bliver træningen afsluttet. I stedet aftales faste møder med hans kontaktperson på uddannelsesstedet. Hun fik et indblik i, hvad en hjerneskade vil sige i dette konkrete tilfælde og kunne derefter handle efter det.

Undervejs har der især været fokus på at give ham nogle gode strategier til at løse opgaver, der mangler struktur. Der har været gode fremskridt, og han har nu genoptaget sin uddannelse.

Et normalt genoptræningsforløb ville være afsluttet, inden han genoptog sin skolegang, og han ville have stået alene. Nu fik han muligheden for at gå de par skridt længere, med det resultat, at den unge mand nu betragtes som stabil, og alting tyder på, at han gennemfører en almindelig uddannelse og bag efter ikke vil have brug for speciel støtte.”

I et andet tilfælde, hvor rehabiliteringsforløbet endnu ikke er afsluttet, fortæller Karen Margrethe Lund, at et traditionelt forløb sandsynligvis ville være endt med en ansøgning om en plejehjemsplads. ”Nu er der i stedet udsigt til, at hun kan klare sig i eget hjem.”

Foto: Laura L. Petersen

Karen Lund, leder af neurokoordinationsteamet i Tønder. Teamet er efter eget ønske kun koordinerende – det vil sige at de 'kan bevare fokus på det høje faglige niveau'.

Knap 50 tilfælde årligt

Op mod 50 borgere i Tønder Kommune bliver hvert år ramt af en senhjerneskade. De hyppigste årsager er ulykker, blodpropper eller hjerneblødninger.

”Af de ca. 50 nye tilfælde er knap halvdelen i den erhvervsaktive alder, og de fleste af dem vil gerne tilbage til arbejdsmarkedet – men vi har lært, at det kræver en særlig viden og indsigt, for at det kan lykkes. Det arbejder vi intenst med, så vi får mest mulige indsigt i både de synlige og usynlige følger af en hjerneskade. Ofte er det nemlig de usynlige konsekvenser, der giver de største vanskeligheder. Alt det har vi efterhånden fået en stor viden om, mens det til gengæld er Jobcentret, der har kendskabet til det lokale arbejdsmarked. Derfor er samarbejdet mellem dem og os af afgørende betydning for at hjælpe den enkelte borger – og vi har et særdeles godt samarbejde,” fastslår Karen Margrethe Lund.

”Vi mødes i teamet ca. hver 14. dag, hvor vi både diskuterer enkeltsager og informerer om nye. Vi indkalder det faglige personale i enkeltsager på aftalte tidspunkter for at spare på tidsforbruget hos de enkelte. På den måde kan vi tage enkeltsager op i et større forum og afklare det forestående forløb. Møderne kan i øvrigt også ligge andre steder, f.eks. i hjemmeplejegrupper.”

Karen Margrethe Lund oplyser videre, at teamet i Tønder blev sat i gang med eksisterende personale, det blev ikke oprettet som et ”forkromet team” med nye stillinger. De trænende terapeuter, der er repræsenteret i teamet, arbejder udelukkende med de borgere, der har neurologiske diagnoser, hvilket – i hvert fald ikke endnu – er særligt udbredt i Danmark, men det er næsten en forudsætning for etablering af neurorehabilitering.

Ingen myndighed

”Desuden er det sådan, at vi i neurokoordinationsteamet ’kun’ er koordinerende. Vi har ingen myndighed – og vi

har selv ønsket det sådan. Overordnet set betyder det nemlig, at vi ikke skal sidde og afgøre de økonomiske sider af de sager, vi arbejder med. Vi kan bevare fokus på det høje, faglige niveau og så sende indstillingerne til andre, der har adgang til pengene – og fordi vi har den fornødne viden og indsigt, bliver midlerne som regel også altid bevilget,” forklarer hun.

Ni medarbejdere

Ni medarbejdere er knyttet til teamet i Tønder Kommune. Udover Karen Margrethe Lund er det to socialrådgivere, en trænende fysioterapeut, en trænende ergoterapeut, en PPR-medarbejder, der er uddannet ergoterapeut, en pædagog samt en områdeleder på det socialpædagogiske område og en leder af distriktshjemmevejledningen. Desuden har vi tilknyttet en neuropædagogisk konsulent og en neuropsykolog på ad-hoc-basis.

”Samtidig har vi et tæt samarbejde med vores lokale jobcenter, der virkelig har ydet en stor indsats for projektet. De er i høj grad ’på banen’, når det gælder om at få senhjerneskadede borgere tilbage på arbejdsmarkedet, og gerne til vedkommendes egen, tidligere arbejdsplads.”

Karen Margrethe Lund har dog ingen planer om, at ’hvile på laurbærrene’, selv om det, nu ikke helt så nye team, er kommet godt fra start.

”Nej, vi arbejder konstant med at gøre vores tilbud bedre. Det har været en start nærmest fra bunden, hvor vi ikke altid selv havde overblik over, hvad det egentlig var, vi var i gang med, og hvor vi var på vej hen. Derfor har samarbejdet med Vejleford betydet meget for os – og jo ikke bare for os, men i sidste ende for de borgere, vi forsøger at hjælpe,” slutter hun. ■

Se mere om Tønder Kommunes indsats på www.hjernekassen.dk